

BIULETYN BAŁTYCKI**W I L B I**

Nr.

Wilno, dnia 28.IV.1934 r.

184.

T r e ś ć n u m e r u :

LOTWA:

1. Dokoła sprawy bloku bałtyckiego. 2.

ESTONJA:

1. Zamknięcie sesji Zebrania Narodowego. 2. Stworzenie wydziału prasowego przy M.S. Wewn. 3. Redukcja stanu liczebnego samoobrony estońskiej. 4. Estońsko-polskie rokowania handlowe. 5. Zwolnienie kombatantów. 6. Zakaz uroczystości 1 maja. 7. Skargi eksporterów estońskich na ZSRR. 8. Sprawa nominacji burmistrzów. 9. Wykrycie korespondencji kombatantów. 10. Wysiłki ku likwidacji bezrobocia.

--§--

LOTWA: 1. Dokoła sprawy bloku bałtyckiego - go ./IV.1934/: Treść memorandum litewskiego w sprawie utworzenia bloku państw bałtyckich dotychczas nie została opublikowana. Nastąpić to ma dopiero po porozumieniu się między sobą rządów Estonji, Lotwy i Litwy.

Propozycja litewska była rozpatrywana 27 kwietnia na posiedzeniu Gabinetu Ministrów, jednakże żadnych decydujących postanowień w tej sprawie nie powzięto. Według doniesień prasy, decyzja rządu lotewskiego nastąpi dopiero po zapoznaniu się z opinią sejmowej komisji spraw zagranicznych i po uzgodnieniu stanowiska z rządem estońskim.

Memorandum składa się z 5 punktów, w których ujęte zostały zasady stanowiska rządu litewskiego w sprawie zrealizowania ścisłej współpracy pomiędzy państwami bałtyckimi a w pierwszym rzędzie pomiędzy Litwą, Lotwą i Estonją.-

W związku z uczynioną Niemcom przez Związek Sowiecki propozycją dotyczącą państw bałtyckich, prezes Rady Ministrów i minister Spraw Zagr. Ulmanis oświadczył, że odpowiedź na zapytanie, czy rząd lotewski byłby zainteresowany tego rodzaju protokołem niemiecko-sowieckim, uzależniona byłaby w znacznym stopniu od rezultatów rokowań i tekstu tego protokołu. Zdaniem Ulmanisa, inicjatywa związku sowieckiego mogłaby wydać lepsze rezultaty, gdyby państwa bałtyckie uczestniczyły w rokowaniach na ten temat między Niemcami a Związkiem Sowieckim.

W uzupełnieniu wiadomości lotewskiej agencji telegraficznej, dotyczącej propozycji rządu sowieckiego podpisania łącznie z Niemcami protokołu gwarantującego niepodległość i integralność państw bałtyckich, ogłosiło 27.IV. niemieckie biuro informacyjne urzędowy komunikat, który wyjaśnia negatywne stanowisko Niemiec, znane już z półurzędowych wynurzeń prasy niemieckiej i stwierdza, że propozycja ta przedłożona została 28 marca przez p. Litwinowa ambasadorowi niemieckiemu w Moskwie. O stanowisku rządu Rzeszy powiadomiony został rząd sowiecki w dniu 14 kwietnia. O całokształcie spraw poinformowano ze strony niemieckiej zainteresowane rządy państw bałtyckich.-

ESTONJA: 1. Zamknięcie sesji Zebrania Narodowego. Prasa ryska /z 27.IV.1934/: Naczelnik Państwa Paecs podpisał rozporządzenie w sprawie zamknięcia sesji Zebrania Narodowego. Rozporządzenie nie przewiduje terminu ponownego zwołania Zgromadzenia, lecz, według ustawy, nowa sesja winna się rozpocząć 1 października.

2. Stworzenie wydziału prasowego przy M. S. Wewn. Prasa ryska /z 27.IV.1934/: Przy estońskim M.S. Wewn. stworzony został wydział prasy i propagandy. Zadaniem wydziału będzie informowanie prasy o rozporządzeniach i zamiarach rządu oraz kierowanie propagandą zagranicą. Według pogłosek, na czele nowego wydziału stanie członek Zgromadzenia Narodowego Juchkam, który ostatnio pełnił urząd komisarza cen, a w swoim czasie był ministrem Obrony Kraju.-

3. Redukcja stanu liczebnego samoobrony estońskiej. Prasa ryska /z 28.IV.1934/: Komendant samoobrony estońskiej gen. Roska udzielił wywiadu prasowego, w którym wyjaśnił sytuację obecną w kraju i najbliższe zadania samoobrony. Gen. Roska oświadczył, że samoobrona liczy obecnie 55 tys. członków. Ostatnio w związku z oczyszczaniem samoobrony od niepożądanych elementów, zredukowano ok. 1.800 osób.

4. Estońsko-polskie rokowania handlowe. Prasa ryska /z 28.IV.1934/: 25 kwietnia rozpoczęły się w Tallinie rokowania polsko-estońskie w sprawie uregulowania wymiany towarów. Ze strony Polski biorą udział w rokowaniach: pełnomocnik Polski Starczewski, radca Rosiński, sekretarz poselstwa Łoszyński. Ze strony Estonji biorą udział: kierownik wydziału handlu zagranicznego M.S.Z. Virgo, dyrektor wydziału handlowego M-stwa Gospodarki Krajowej Kaljot, radca M-stwa Rolnictwa Voitka i kierownik wydz. umów M.S.Z. Mikvic. Sfery mierodajne mają nadzieję, że rychło uda się osiągnąć pozytywne rezultaty.

5. Zwolnienie kombatantów. Prasa ryska /z 28.IV.1934/: 28 kwietnia zwolniono z aresztu kilkunastu członków zamkniętego w swoim czasie związku kombatantów. W tych dniach spodziewane są dalsze zwolnienia. Wśród zwolnionych znajdują się osoby, które zajmowały stanowiska kierownicze. Ponadto przesłuchano kilku byłych przywódców związku kombatantów, w tej liczbie adwokata Sirka i Riuka.

6. Zakaz uroczystości 1 maja. Prasa ryska /z 26.IV.1934/: W r.b. przez pierwszy bodaj od chwili istnienia niepodległej Estonji zobowiązywać będzie zakaz jakichkolwiek manifestacji i pochodów w dniu 1 maja. Prefekt m. Tallina odpowiedział odmownie na wszelkie prośby i starania socjalistów estońskich. Zabroniono również urządzania w dn. 1 maja zebrań nawet w lokalach zamkniętych.

7. Skargi eksporterów estońskich na ZSRR. Prasa ryska /z 26.IV.1934/: Eksporterzy estońscy zwrócili się do rządu z memorjałem, w którym proszą o zwrócenie uwagi na anormalne warunki, jakie się wytworzyły w stosunkach handlowych między Estonją a ZSRR. Władze sowieckie dają wciąż obietnice, lecz takich nie spełniają. Rokowania w sprawie dostarczenia do ZSRR szeregu produktów rolnych z Estonji stale kończą się fiaskiem. Tymczasem w czasie rokowań o obstalunkach Sowiety potrafiły importować do Estonji ogromną ilość towarów. W ciągu I-go kwartału r.b. ZSRR importował do Estonji dziesięciokrotnie większą ilość towarów, niż w tymże czasie r.ub. Wszystko to dokonuje się z jednoczesnym powoływaniem się obstalunki towarów. Eksporterzy uważają za potrzebne położyć kres tej anormalnej sytuacji.

8. Sprawa nominacji burmistrzów. Prasa ryska /z 26.IV.1934/: 23 kwietnia odbyła się u ministra Spraw Wewn. narada odnośnie nominacji burmistrzów. W dniach najbliższych ma nastąpić nominacja gen. Sootsa na burmistrza m. Tallina, gen. Tõnnisona na burmistrza m. Dorpatu, zaś obecnych burmistrzów Uesona i Luika na zastępców burmistrzów Tallina i Dorpatu.

9. Wykrycie korespondencji kombatantów. Prasa ryska /z 22.IV.1934/: Estońska policja polityczna ustaliła, że część korespondencji i archiwum, zamkniętego związku kombatantów ukryta jest w mieszkaniu prywatnym jednego z członków związku. W wyniku przeprowadzonej rewizji korespondencję tę skonfiskowano. Jednocześnie w okolicach Tallina znaleziono zakopane w ziemi pieczęcie związku kombatantów.

10. Wysiłki ku likwidacji bezrobocia. Prasa ryska /z 22.IV.1934/: W tych dniach minister Gospodarki Krajowej Selter wygłosił przemówienie radjowe, w którym oświetlił sytuację gospodarczą Estonji i oświadczył, iż wysiłki rządu estońskiego będą zmierzały ku podniesieniu gospodarki narodowej, a zwłaszcza ku likwidacji bezrobocia.

